

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEK OKULU



İLK VE ACİL YARDIM PROGRAMI

AYP 213- Acil Sağlık Hizmetleri II

Öğr.Gör.Dr. Tuğba ÇINARLI

KİTLESEL OLAYLARDA TRIAJ

AYP 213 – Acil Sağlık Hizmetleri II

Hafta- 8



KİTLESEL OLAYLARDA TRİYAJ

- ❖ Fransızca kelimesinden türemiştir.
- ❖ “trier” sınıflandırma ve ayırma anlamı taşımaktadır



KİTLESEL OLAYLARDA TRİYAJ

- ❖ Triyaj ne zaman devreye sokulur?
- ❖ Müdahale personelinin sayısı ve niteliği az ise,
- ❖ Eldeki kaynak talep edilen acil yardım hizmetinden daha az ise.



KİTLESEL OLAYLARDA TRIYAJ

- ❖ Triyaj uygulamasında zaman çok önemli!!!
- ❖ Zaman yönetimi de diğer kaynaklar gibi triyajın bir parçası olmalı



KİTLESEL OLAYLARDA TRIYAJ

- ❖ Detaylı değerlendirmeler yerine öncelikle göreceli değerlendirmeler ön plana çıkmalı
- ❖ Kitlesel olaylarda triyaj uygulaması sürekli devam etmesi gereken bir süreç
- ❖ Uygulama olay yerinde yaralı ile acil sağlık personelinin ilk karşılaşması ile başlamalı ve yaralının hastaneye nakledilmesine kadar devam etmeli



Kitlesel olaylarda triyaj uygulamasında dikkat edilmesi gereken hususlar

- Öncelikli amaç, yaşamı tehdit altında olan ve müdahale edilmediğinde prognozu kötüleşebilecek tıbbi sorunları olan yaralıların tespit edilmesi
- Triage uygulamasını mümkünse en deneyimli sağlık personeli yönetmeli
- Triage ekibinde mümkünse triage eğitimi almış bir doktor yer almalı
- Herhangi bir yaralı için acil tıbbi müdahaleye ek zaman harcamadan önce, tüm yaralıların değerlendirildiğinden emin olunmalı



Kitlesel olaylarda triyaj uygulamasında dikkat edilmesi gereken hususlar

- Kaynaklar öncelikle yaşama şansı daha yüksek olanlar için kullanılmalı
- Kadın hastaların değerlendirilmesi için triyaj ekibinde bir kadın görevliye yer verilebilir



TRİYAJ EKİBİ

- ❖ Triyaj görevlisi
- ❖ Triyaj ekibi
- ❖ Olay yerine gelen ilk müdahale ekibinin en deneyimli personeli.



TRİYAJ EKİBİ

- ❖ Temel görevi,
 - ✓ Tüm yaralıları kapsayacak şekilde hızlı ve etkili bir şekilde triyaj uygulamasını yapmak
 - ✓ Triage personeli, uygulamaya kendisine en yakın yaralıdan başlamalı ve tüm yaralılar değerlendirilinceye kadar devam etmeli



TRİYAJ UYGULAMASINDA YARALILARIN SINIFLANDIRILMASI

- ❑ *Yaralıların sınıflandırılması sırasında dikkat edilmesi gereken temel kurallar:*
 - Yaralılar birbiri ile kıyaslanmalı.
 - Triyajda yaralıların sınıflandırılmasında, sayı olarak herhangi bir sınırlamaya gidilmemeli
 - Yaralının sınıflandırılması hakkında kararsız kalındığında, yaralı her zaman daha acili tarif eden bir üst sınıfta değerlendirilmeli.



TRİYAJ UYGULAMASINDA YARALILARIN SINIFLANDIRILMASI

- ❑ *Yaralıların sınıflandırılması sırasında dikkat edilmesi gereken temel kurallar:*
 - Çocuklar söz konusu olduğunda, triyaj sınıflandırması bir yetişkin ile aynı olsa bile çocuğa öncelik verilmeli
 - Triyaj uygulaması birçok kez tekrarlanmalı.



SİYAH (ÖLÜ/UMUTSUZ VAKA)

- ❖ Olay yerinde kesin ölüm bulguları olanlar
- ❖ Acil tıbbi bakım sağlanmasına rağmen yaşama şansı olmayan yaralılar



KIRMIZI (ACİL SAĞLIK HİZMETİ GEREKENLER)

- ❖ Geciktirilemeyecek acil tıbbi müdahaleye ihtiyacı olan, öncelikli olarak acil sağlık hizmeti alması ya da nakledilmesi gereken yaralılar
- ❖ Hayatta kalma olasılığı yüksek olan ağır yaralılar



SARI (GECİKMELİ ACİL SAĞLIK HİZMETİ VERİLEBİLECEK OLANLAR)

- ❖ Tıbbi müdahaleye gereksinimi olan, ancak bir müddet bekleme ile kliniğinde kötüleşmenin beklenmediği yaralılar
- ❖ Bekleme süreleri, kırmızı grupta yer alan yaralılara verilmesi gereken acil sağlık hizmetine bağlı.
- ❖ Eğer olayda kırmızı grupta tanımlanabilecek yaralı yoksa sarı gruptaki yaralılara zaman kaybetmeden müdahaleye başlanmalı



SARI (GECİKMELİ ACİL SAĞLIK HİZMETİ VERİLEBİLECEK OLANLAR)

- ❖ Bu gruba, kırmızı grupta tanımlanan yaralılara acil tıbbi müdahale sağlandıktan sonra, müdahale edilmelidir.
- ❖ Eğer olayda kırmızı grupta tanımlanabilecek yaralı yoksa sarı gruptaki yaralılara zaman kaybetmeksizin müdahale başlamalıdır.



YEŞİL (ACİL OLMAYAN)

- ❖ Hafif yaralanmaları bulunan, acil sağlık hizmeti gerekmeyen ve genellikle kendi başlarına yürüyebilen kazazedeler
- ❖ Bu gruptaki yaralılar triyajın en başında olay yerinin güvenli bir alanında toplanmalı
- ❖ Bu grup yaralıların kontrolsüz nakilleri önlenmeli.

TRİYAJ UYGULAMASINDA ETİKETLEME

- ❖ Özellikle üst ekstremité bileğine ya da boyna yaralının triyaj sınıfını tanımlayan renk ve yaralı hakkında birtakım temel bilgilerin yer aldığı bilgi kartlarının asılması.
- ❖ Yaralıları tanımlamak için triyaj formları kullanılabilir.



TRİYAJ UYGULAMA PROSEDÜRÜ

❖ Birinci triyaj

- ✓ Yaralının bulunduğu yerde yapılır ve uygulamadan sonra yaralıların güvenli bir alana taşınmasını içerir.
- ✓ Birincil triyaj mümkün olduğunca az doküman ve bilgi içerir.



TRİYAJ UYGULAMA PROSEDÜRÜ

❖ İkinci triyaj

- ✓ İleri acil tıbbi bakım alanında yapılan tıbbi triyaj
- ✓ ikincil triyaj daha detaylı bilgi ve mümkünse acil tedavi içerir.



TRİYAJ UYGULAMA PROSEDÜRÜ

❖ Üçüncü triyaj

- ✓ Tıbbi bakım alanında bulunan yaralıların hastanelere nakli sırasında önceliklerin belirlenmesi için yapılan nakil triyajı



START (SIMPLE TRIAGE AND RAPID TREATMENT)

- ❖ California Newport Beach İtfaiyesi müdahale personeli tarafından 1983 yılında geliştirilmiştir.
- ❖ Kullanım kolay ve hızlı uygulanabilir,
- ❖ Net bulgu ve belirtilere odaklanır
- ❖ Büyük kitlesel olaylarda mevcut kapasitenin çok üzerinde, acil tıbbi müdahale bekleyen yaralının olduğu durumlarda kullanılır



START (SIMPLE TRIAGE AND RAPID TREATMENT)

- START, üç temel kriter değerlendirilir;
 - ✓ Solunum
 - ✓ Dolaşım
 - ✓ Bilinç durumudur.
- START uygulaması her hasta için ortalama 30 saniye zaman ayrılması üzerine kurgulanır.



START (SIMPLE TRIAGE AND RAPID TREATMENT)

- ❖ Çocuklarda START uygulaması, yetişkinlere göre farklılıklar göstermekte
- ❖ START'ın 1-8 yaş arası çocuk kazazedeler için modifiye edilmiş hali JUMPSTART olarak adlandırılır.

KAYNAKLAR

- Ekşi A (2015). Kitlesel Olaylarda Hastane Öncesi Acil Sağlık Hizmetleri Yönetimi. Kitapana Basım Yayın Dağıtım



TEŞEKKÜRLER.

